

Briselē, 2018. gada 17. maijā
(OR. en, de, pl)

Starpiestāžu lieta:
2015/0276 (COD)

8503/1/18
REV 1 ADD 1

CODEC 669
ENV 268
IND 117

"I/A" PUNKTA PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Projekts – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva, ar ko groza Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu (pirmais lasījums) – leģislatīvā akta pieņemšana – paziņojumi

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PAR **APRITES EKONOMIKAS POLITIKAS SATVARU**

Komisija ir apņēmusies panākt, ka pilnībā tiek īstenots ES rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku ¹. Lai sekotu līdzi tam, kā notiek pāreja uz aprites ekonomiku, Komisija ir apstiprinājusi uzraudzības sistēmu ², kuras pamatā ir jau izveidotie Resursefektivitātes rezultātu un Izejvielu rezultātu pārskati. Komisija vērš uzmanību arī uz to, ka turpinās darbs pie produktiem un organizācijām paredzēta ietekmes rādītāja izstrādes.

¹ COM(2015) 614 *final*.

² COM(2018) 29 *final*.

Pasākumi, kas tiek veikti saskaņā ar ES rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku, arī palīdz sasniegt mērķus, kurus Savienība attiecībā uz ilgtspējīgu patēriņu un ražošanu ir nospraudusi saistībā ar 12. ilgtspējīgas attīstības mērķi. Kā piemēru var minēt stratēģiju attiecībā uz plastmasu ³ vai nesen grozīto priekšlikumu par juridisko garantiju patēriņa precēm ⁴.

Attiecībā uz saskanību starp Savienības tiesiskajiem regulējumiem, Komisija nesen ir arī pieņēmusi paziņojumu, kurā izklāstītas iespējas, kā novērst ķīmisko vielu, produktu un atkritumu jomas tiesību aktu saskarē konstatētās problēmas ⁵. Turklāt Komisija 2018. gadā izvērtēs iespējamās risinājumus un pasākumus, ar kuriem panākt saskaņotāku politikas satvaru dažādajiem darba virzieniem, kas saistīti ar ES rīcībpolitiku attiecībā uz produktiem, ņemot vērā šo virzienu ietekmi uz aprites ekonomiku. Īstenojot šīs iniciatīvas un veicot ar tām saistītus turpmākus pasākumus, tiks ņemta vērā arī mijiedarbība starp tiesību aktiem un nozares uzņēmumu sadarbība attiecībā uz blakusproduktu izmantošanu un sagatavošanos atkritumu atkārtotai izmantošanai un reciklēšanai.

Attiecībā uz ekodizainu Komisija saskaņā ar Ekodizaina darba plānu 2016.–2019. gadam ⁶ apliecina savu nelokāmo apņemšanos panākt, lai ekodizains sniegtu nozīmīgāku ieguldījumu aprites ekonomikā, piemēram, sistemātiskāk risinot tādas ar materiālu efektīvu izmantošanu saistītas problēmas kā materiālu izturīgums un iespējas materiālus reciklēt.

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PAR **INICIATĪVĀM ATTIECĪBĀ UZ SADARBĪGO EKONOMIKU**

Saskaņā ar ES rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku ⁷ Komisija ir sākusi īstenot vairākas iniciatīvas attiecībā uz sadarbīgo ekonomiku. Kā norādīts 2016. gada jūnija paziņojumā par Eiropas sadarbīgās ekonomikas programmu ⁸, Komisija turpinās sekot līdzi ar sadarbīgo ekonomiku saistītām norisēm ekonomikā un regulējuma jomā, lai rosinātu jaunu un inovatīvu darījumdarbības modeļu veidošanos, tomēr nodrošinot pienācīgu patērētāju un sociālo aizsardzību.

³ COM (2018) 28 *final*.
⁴ COM(2017) 637 *final*.
⁵ COM (2018) 32 *final*.
⁶ COM(2016) 773 *final*.
⁷ COM(2015) 614 *final*.
⁸ COM(2016) 356 *final*.

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PAR MIKROPLASTMASU

Saistībā ar nesen pieņemto Eiropas stratēģiju attiecībā uz plastmasu aprites ekonomikā ⁹ Komisija ir nākusi klajā ar integrētu pieeju tam, kā novērst bažas saistībā ar mikroplastmasu, tostarp mikrolodīšu sastāvdaļām. Galvenā uzmanība ir pievērsta preventīviem pasākumiem, un ir iecerēts panākt, ka piesārņojums ar mikroplastmasu samazinās no visiem avotiem — gan no produktiem, kuriem šādas sastāvdaļas ir pievienotas ar nolūku (piemēram, personīgās higiēnas līdzekļiem un krāsām), gan citu produktu (piemēram, oksoplastmasas, riepu, plastmasas granulu un tekstilizstrādājumu) ražošanas vai izmantošanas rezultātā.

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PAR ATKRITUMU SŪTĪJUMU REGULAS PĀRSKATĪŠANU UN PAR MATERIĀLIEM, KAS VAIRS NAV ATKRITUMI

Sakarā ar to, ka līdz 2020. gada beigām plānots pārskatīt Regulu (ES) Nr. 1013/2006 par atkritumu sūtījumiem, Komisija apsvērs iespēju paredzēt turpmākus pasākumus attiecībā uz tādu materiālu sūtījumiem, kas vairs nav atkritumi, ja saskaņā ar Atkritumu pamatdirektīvas 6. panta 2. punktu Savienības līmenī nav noteikti atkritumu stadijas beigu kritēriji.

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PAR PASĀKUMIEM, AR KO NODROŠINA ATKRITUMU APSTRĀDI PIRMS TO APGLABĀŠANAS POLIGONĀ

Saskaņā ar Direktīvas 1999/31/EK par atkritumu poligoniem 6. panta a) punktu dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka poligonos nonāk tikai apstrādāti atkritumi, vienlaikus nodrošinot, ka šādi pasākumi neapdraud pārskatītās Direktīvas 2008/98/EK par atkritumiem (Atkritumu pamatdirektīvas) mērķu sasniegšanu, jo īpaši attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju, atkritumu dalīto savākšanu un sagatavošanu atkārtotai izmantošanai un pārstrādei, kā noteikts minētajā direktīvā.

Pamatojoties uz viedokļu apmaiņu, kas notika Atkritumu pamatdirektīvas ekspertu grupas sanāksmē 2017. gada 30. jūnijā, un ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas spriedumu lietā C-323/13, Komisija turpmākajos mēnešos pastiprinās dialogu ar dalībvalstīm par šajā jomā veicamajiem rīcībpolitikas pasākumiem.

⁹ COM (2018) 28 *final*.

KOMISIJAS PAZINOJUMS PAR
ĪSTENOŠANAS AKTU PIENĒMŠANAS PROCEDŪRU

Komisija uzsver, ka sistemātiski izmantot Regulas (ES) Nr. 182/2011 (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.) 5. panta 4. punkta otrās daļas b) apakšpunktu ir pretrunā minētās regulas burtam un garam. Šī norma jāizmanto tikai tad, ja ir īpaša vajadzība atkāpties no pamatprincipa, proti, ka Komisija īstenošanas akta projektu *var* pieņemt tad, ja atzinums nav sniegts. Otrās daļas b) apakšpunktu, kas ir 5. panta 4. punktā paredzētā vispārīgā noteikuma izņēmums, nedrīkst uzskatīt par tādu, par kura izmantošanu likumdevējs var izšķirties pēc saviem ieskatiem; tas jāinterpretē šauri, un tāpat tā izmantošana jāpamato.

KOMISIJAS PAZINOJUMS PAR
DATU PIEEJAMĪBU UN ZINOŠANAS PIENĀKUMIEM

Tā kā ir jāseko līdzi tam, kā tiek sasniegti jaunie mērķi attiecībā uz sadzīves atkritumiem un izlietoto iepakojumu, un tā kā ir jāpilda attiecīgo noteikumu prasības, sevišķi prasība noteikt mērķrādītājus attiecībā uz pasākumiem, kas veicami, lai novērstu pārtikas izšķērdēšanu, un attiecībā uz atkritumeļļu reciklēšanu, Komisija uzmanību jo īpaši vērš uz to, cik svarīga ir abu likumdevēju panāktā kopējā vienošanās, proti, ka dalībvalstis nodrošinās, lai prasība paziņot datus saskaņā ar grozīto Direktīvu 2008/98/EK par atkritumiem, grozīto Direktīvu 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu un grozīto Direktīvu 1999/31/EK par atkritumu poligoniem būtu izpildīta, iekļaujot arī datus par 2020. gadu.

POLIJAS PAZINOJUMS

I. Dalībvalstu ziņošanas biežums

Polija bija vīlusies, konstatējot, ka ir palielinājies dalībvalstu ziņošanas biežums.

Direktīvu projektos dalībvalstu veiktas ziņošanas biežums ir palielināts no reizi divos gadus uz katru gadu – mandātā tas nebija apstiprināts. Ierosinātie risinājumi dalībvalstīm rada būtisku administratīvu slogu. 2017. gada maijā Polija mandātu atbalstīja ar noteikumu, ka tajā tiek ņemts vērā Polijas lūgums attiecībā uz ziņošanas biežumu.

II. Dažu pārstrādes mērķrādītāju iespējamība un īstenojamība

Attiecībā uz izlietotā plastmasas iepakojuma pārstrādi Polija norāda, ka var izrādīties tehniski grūti sasniegt 2030. gadam izvirzīto 55 % mērķrādītāju, ņemot vērā dažu materiālu īpašības.

GRIEKIJAS PAZINOJUMS

Grieķija atbalsta sarunās par "Atkritumu paketi" panākto vispārējo kompromisu, atzīstot darbietilpīgos centienus, ko prasīja vienošanās panākšana, kā arī paketes nozīmi aprites ekonomikas stratēģijā.

Tomēr sarunu gaitā tika iekļauti vairāki svarīgi noteikumi, kas nav juridiski saskanīgi vai nav balstīti uz pienācīgu ietekmes novērtējumu, jo īpaši:

9. panta 1. punkta devītais ievilkums un 9. panta 1.a punkts – par saikni starp *REACH* un atkritumiem, kā arī nav atsauces uz Atkritumu pamatdirektīvas 10. panta 2. punktu un 10. panta 3. punktu:

11. panta 1. punktā par selektīvu nojaukšanu,

18. panta 3. punktā par sajauktiem bīstamiem atkritumiem,

20. pantā par mājsaimniecībās radīto bīstamo atkritumu dalīto savākšanu un

22. panta 1. punktā par bioloģiskajiem atkritumiem.

Mēs uzskatām, ka minēto noteikumu īstenošana uzņēmumiem, publiskajai pārvaldei un iedzīvotājiem, ļoti iespējams, izrādīsies tik sarežģīta, ka tā pat nelabvēlīgi ietekmēs vispārējo mērķi ilgtspējīgi veicināt aprites ekonomiku.

Turklāt mēs uzskatām, ka ražotāja paplašinātas atbildības (*EPR*) sistēmām jānes pilna finansiālā atbildība, un norādām, ka 2035./2040. gadam izvirzītajā mērķrādītājā – ka poligonos tiek apglabāti ne vairāk kā 10 % sadzīves atkritumu – nav pietiekami ņemti vērā dalībvalstu dažādie sociālie apstākļi vai iedzīvotāju blīvums un tas neizbēgami novedīs pie tā, ka pieaugs sadedzināšana, kas nav optimāls risinājums.

Turklāt mēs mudinām Komisiju paketes un jo īpaši pārskatītās Poligonu direktīvas, kā arī 10. panta 1.–3. punkta un iepriekš minēto saistīto noteikumu īstenošanas pasākumu ietvaros sistemātiski un saskaņoti pievērsties mazo nomaļo salu īpašajām iezīmēm.

SOMIJAS PAZINOJUMS

Somija atbalsta "Atkritumu paketes" mērķus un uzdevumus, kā arī par šo paketi panākto vispārējo kompromisu, kas iezīmē virzienu, kā palielināt pārstrādi un pastiprināt aprites ekonomiku.

Tomēr Somija vēlas atkārtoti paust bažas par izlietotā iepakojuma vispārējo pārstrādes mērķrādītāju nekonsekvenci attiecībā uz konkrētu materiālu mērķrādītājiem (Direktīvas par iepakojumu un izlietoto iepakojumu 6. panta 1. punkta f) un h) apakšpunkts).

Precīzāk Somija uzskata, ka konkrētu materiālu mērķrādītāju samazinājums nav pietiekoši atspoguļots vispārējos pārstrādes mērķrādītājos. Piemēram, salīdzinājumā ar Komisijas priekšlikumu, pārstrādes mērķrādītāji izlietotajam koka iepakojumam 2025. gadā tika samazināti par 35 procentpunktiem (no 60 % līdz 25 %) un 2030. gadā – par 45 procentpunktiem (no 75 % līdz 30 %). Neraugoties uz to, 2025. gada vispārējais mērķrādītājs palika tāds pats (65 %) kā Komisijas priekšlikumā, un 2030. gada mērķrādītājs tika samazināts tikai par 5 procentpunktiem (no 75 % uz 70 %).

Somija arī uzskata, ka vispārējos izlietotā iepakojuma pārstrādes mērķrādītājos nav pietiekoši ņemts vērā fakts, ka dalībvalstu spēja sasniegt mērķrādītājus lielā mērā ir atkarīga no konkrētu izmantotā iepakojuma materiālu īpatsvara. Šajā sakarā galīgā vienošanās ir īpaši neizdevīga tām dalībvalstīm, kurās ir plaši izplatīta koka iepakojuma lietošana un kurās kopējā izlietotā iepakojuma apjomā ir būtisks izlietotā koka iepakojuma īpatsvars.

Šīs dalībvalstis vispārējos pārstrādes mērķrādītājus praksē var panākt tikai tad, ja izlietotā koka iepakojuma pārstrādes rādītājus var palielināt līdz līmeņiem, kas nepārprotami pārsniedz konkrētu materiālu mērķrādītājus. Pat ārkārtīgi efektīva citu izlietoto iepakojuma materiālu pārstrāde (proti, daudz lielākā apjomā nekā konkrēto materiālu pārstrādes mērķrādītāji) nevarētu kompensēt koka iepakojuma pārstrādes mazākā īpatsvara nomācošo ietekmi. Tas ir pretrunīgi, jo izlietotajam koka iepakojuma materiālam, ņemot vērā tā ierobežoto pārstrādes potenciālu, ar nolūku tika noteikts zemāks pārstrādes rādītājs.

Tāpēc, un vēlreiz uzsverot apņemšanos un atbalstu attiecībā uz mērķiem saistībā ar izlietoto iepakojumu, Somija pauž nožēlu par to, ka saistošie vispārējie izlietota iepakojuma pārstrādes mērķi nostāda dalībvalstis nevienlīdzīgās pozīcijās saistībā ar konkrētu iepakojuma materiālu īpatsvaru attiecībā pret visa iepakojuma materiālu kopējo apjomu.

VĀCIJAS PAZINOJUMI

Dalīta savākšana

1. Pašreizējās Atkritumu pamatdirektīvas (*WFD*) 10. panta 2. punktā paredzēts, ka, lai ievērotu prasību, kas paredzēta 10. panta 1. punktā, atkritumi jāvēc atsevišķi, "ja tas no tehniskā, ekoloģiskā un ekonomiskā viedokļa praktiski izdarāms". Ar 10. panta 2. punkta grozījumu, par kuru triālogā tika panākta vienošanās, šis noteikums tiek atcelts un aizstāts ar īpašu atkāpes klauzulu jaunajā 10. panta 3. punktā – saskaņā ar to dalībvalstis var pieļaut atkāpes no dalītas savākšanas prasības, ievērojot dažus nosacījumus. *WFD* 10. panta grozījums ietekmē ne tikai atkritumu radītāju un īpašnieku tiesās saistības, tas ietekmē arī dalībvalstu pienākumus nodrošināt dažu atkritumu dalītu savākšanu, sasniegt pārstrādes kvotas (*WFD* 11. pants) un bioloģiskos atkritumus vākt atsevišķi (*WFD* 22. pants)

Vācija atbalsta *WFD* pausto mērķi panākt ilgtspējīgu aprites ekonomiku gan ES, gan valsts līmenī. Visām iesaistītajām pusēm būtu jāpiedalās centienos izveidot aprites ekonomiku; tāpēc aprites ekonomikai ir vajadzīgs stabils juridiskais pamats. Vācija vēlas norādīt uz to, ka neatkarīgi no *WFD* 10. panta 3. punkta atkāpes klauzulas gan Līgumā par Eiropas Savienības darbību, gan Vācijas konstitucionālajās tiesībās ir paredzēts, ka tādus juridiski saistošus pienākumus kā, jo īpaši, dalītas savākšanas pienākumu atkritumu radītājiem un īpašniekiem var noteikt tikai tad, ja tie ir samērīgi, proti, piemēroti, vajadzīgi un atbilstīgi, lai uzlabotu pārstrādi.

2. Tas pats attiecas uz jauno dalīti savākto atkritumu dedzināšanas aizliegumu saskaņā ar *WFD* 10. panta 3.a punktu (jauns) un aizliegumu šādus atkritumus apglabāt poligonos saskaņā Direktīvas par atkritumu poligoniem 5. panta 3. punkta f) apakšpunktu. Šos aizliegumus atkritumu radītājiem un īpašniekiem var uzlikt tikai tad, ja tie ir samērīgi. Turklāt *WFD* 13. pantā ir noteikta prasība, ka šādu atkritumu apsaimniekošanai jānorit, neapdraudot cilvēku veselību un neradot kaitējumu videi.

Attiecībā uz pienākumu sniegt Eiropas Ķīmikāliju aģentūrai (ECHA) informāciju par pantiem (Atkritumu pamatdirektīvas 9. panta 2. punkta devītais ievilkums un 9. panta 1.a punkts)

Triāloga sarunu pēdējā posmā 9. panta 1. punkta devītajā ievilkumā un 9. panta 1.a punktā iekļautais noteikums, kas paredz, ka priekšmeti, kuri satur vielas, kas rada ļoti lielas bažas *REACH* regulas izpratnē, ir jāietver Eiropas Ķīmikāliju aģentūras (*ECHA*) datubāzē, rada vairākus detalizētus jautājumus, kas jāprecizē, lai dalībvalstis varētu izstrādāt šā noteikuma mērķiem atbilstošus noteikumus. Piemēram, ir vajadzīgs skaidrojums par to, kā identificēt attiecīgos priekšmetus, lai tos centrālajā datu bāzē varētu iekļaut viegli izgūstamā formātā. Turklāt, jā sagatavo kopējie noteikumi, lai izvairītos no situācijas, kad dati par vienu un to pašu priekšmetu tiek iesniegti vairākas reizes – paredzams, ka tas notiks ļoti bieži, jo šis pienākums tiek attiecināts uz visiem piegādātājiem piegādes ķēdē.

Vācija pauž nožēlu, ka šis noteikums, kura dēļ būs vajadzīgas visu pušu ievērojamas pūles, tika iekļauts projektā bez pienācīgas sagatavošanas attiecībā uz saturu vai pienācīga ietekmes novērtējuma, kāds nepieciešams šādam sarežģītam jautājumam. Vācija var piekrist vienīgi, ņemot vērā panākto vispārējo kompromisu triāloga procedūrā. Vācija lūdz, lai Komisija, apspriežoties ar *ECHA* kā struktūru, kas ir atbildīga par datubāzes uzturēšanu, konkrēti norādītu precīzu sīkāku informāciju, kas vajadzīga, lai *ECHA* un dalībvalstis varētu pienācīgi īstenot šo noteikumu, vienlaikus līdz minimumam samazinot darba apjomu. Ja Komisija uzskata, ka tādēļ ir vajadzīgi papildu grozījumi Savienības tiesību aktos, Komisijai tiek lūgts iesniegt attiecīgus noteikumu projektus.